עין משפם

נר מצוה

עג א מיי פ"ב מהלי

:סל״ט

עד ב מיי׳ פ״ז מהל׳

ל) [ע"ן חוס' לקמן קב.ד"ה אלא לאון, כ) לקמןקכא: ג"ו שם, ד') [לקמן עד:ז. כ) ולעיל כט.ז. לו:], ז) [לקמן לו:], ה) [לקמן סט.], ט) [ויקרא טן, י) ויומא על.ן,

תורה אור השלם ו. רַק הַדְּם לא תאבלוי. על הארץ היייייעל הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנוּ דברים יב טז . במים:

גליון חש"ם גמ' חיה בקדשים מי איכא. עיין יומל סד ע"ל מד"ה דחייתו:

מוסף רש"י . מצטרף סימן ב. בובטון- טימן ראשון לסימן שני. גרסינן, והכי מיבעי ליה ראשון כשנשחטה סימו בעוד חבר זה בתוכה היה בא להחיר אף באכילה ומשילא אין חחיכת סימן שני בא על אבר זה אלא לטהרו מידי נבלה כדאמרן וחכ"א מגע טרפה שחוטה, מי מלטרף סימן ראשון שבא לו לטהר ולהתיר, עם זה שאינו בא אלא לטהר, להועילו מיהא לטהר הואיל יטוניהס שוין בכך (לקמן סט.). ומולחו יפה יפה. יותר מבשר אחר, מפני שלא הספיק דמו לנאת יכשחותכו נבלע בתוכה, לפי שכשהבהמה מוציחה נשמה היא מתאנחת ומוליא למה יפה (לקמן קכא:). וממתין לה עד שתצא מיתות (סנהדרין סג.) מנין לאוכל מבהמה קודם שתנא נפשה שהוא בלא מעשה, שנאמר לא תאכלו על ואסמכתא דרבנן .575 נעלמא הוא (לקמן שם). אחד עכו"ם כו'. דהואיל הותר לישראל ומותר אף לעכו״ם דליכא מידי דלישראל שרי ולעכו״ם אסור (שם). מסייע ליה לרב אידי. הא דקתני שאף העכו"ס מותר בו מוחות. הרוצה שיבריא. זה טוב לרפואה (שם) הוא עצמו לדם הוא צריך. כל עלמה ועיקרה של שחיטת קדשים לדם היא לריכה (לעיל בט.). דם שנשפך כמים. זס למים, אבל דם קדשים מתקבל בכלי ולריך ממנו למזבח ואינו נשפך לאיבוד כמים אינו מכשיר, דלא איתקש למים (פסחים שו.).

שימה מקובצת

ע״כ לא איבעיא ע״כ לא הדריה: בן דהויא כמי שהוציאוה מז הבהמה: גו ולא מלתא: **ד]** דם הנשפך . כמים הוי כמים ומכשיר שאני עובדי כוכבים דלאו: ו על הטמאים כטהורים ז] כיון דשם אבר מן החי אסור לישראל: **ה]** וי"ל דמ"מ איסור אבר מן החי דידהו משום דבעיא :שחיטה ואע"ג

התסח אם מצטרף סימן ראשון לסימן שני להתיר שאר העובר באכילה לא יצטרף עמו לטהר אותו אבר מידי נבלה. ולענין ניקבו בני מעיים מיג.) אי נמי משום דאיירי בבשר בית השחיטה ולא הוצרך להזכיר

> לא איתיליד ריעותא: עד כאן לא איבעיא כו'. אוהשתא אהדרינן לשמעתין דאמרינן הדר ביה ר' זירא [לב:] מההיא דלעיל מדבעי מהו לטהרה מידי נבלה מכלל דפשיטא ליה דאיטרפא בנקיבה דביני ביני: לא הדר ביה. ופשיטא ליה לרבי זירא דאף באכילה שריא דאין טרפה לחלי חיות. והא דבעי רבי זירא לעניו טומאה: לדבריו דרבא. דאמר לעיל [לב:] לא אמר ריש לקיש אלא בריאה אבל בבני מעיים טרפה מיבעיא ליה לר׳ זירא אם טהורה מיהא מידי נבלה או לא: מדריש לקיש. דאמר [שם] כיון שנחתך קנה הוי ריאה כמנחא בדיקולה שמע מינה אין מומנין עובד כוכבים על בני מעיים משום ריאה פדהוי כמי שהוליאה מן הבהמה בעודה מפרכסת ועובד כוכבים לאו בשחיטה חלי היתר אכילה דידיה שלא הוזכרה שחיטה אצלו ואבר מן החי נאסר להן ואין יולאה להן מידי אבר מן החי עד שתמות אבל לישראל יצתה מידי אבר מן החי ע"י שחיטתה: הוה יתיבנא קמיה דרב אחא. כי אמר להא מילתא: ולא אמרי ליה. ונחמתי בעלמי ולא הקשיתי לו: הרולה לחכול כו'. משום דמעלי כדאמר לקמן בסמוך הרולה שיבריא: מבית השחיטה. שחינו מחוסר הפשט ויכול לחותכו מיד קודם יציאת הנפש וממתיו לה עד שתנא נפשה דאמרינו בארבע מיתות (סנהדרין דף סג.) מנין שאסור לאכול מן הבהמה קודם שתלא נפשה ת"ל לא תאכלו על הדסיי : אחד עובד כוכבים כו'. ולא שאמרינן במיתה תליא מילתא והויא אבר מן החי לגבייהו והיינו דלא כרב אחא: ומדיחו יפה יפה. מפני שעדיין נבהל הדם לנאת ולא ינא: בותבר' בידים מסואבות. כלומר בלא נטילה דגזרו עליהם להיות שניות. ובגמרא פריד אפילו הוכשרו נמי אין שני עושה שלישי בחולין: הוכשרו בשחיטה. מגו דשריא שחיטה להך בשר מידי אבר מן החי משויא ליה נמי אוכלא לגבי טומאה: גמ' כי לא יצא מהן דם כשרה. בתמיה. זריקת דם הוא דשריא להו דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר תאכל: שחינו מכשיר. אם נפל על הזרעים: דם הנשפך כמים. הוי כמים דו: דקיימא לן חיבת הקדש מכשרתן. בכסף מעשר עסקינן ודלא כר"מ דתנן למיהוי אוכלא ולקבולי טומאה דתניא

מי אמצמרף סימן ראשון לסימן שני למהרה מידי נבלה או לא עד כאן לא איבעיא לן אלא למהרה מידי נבלה יאבל באכילה אסורה א"ל רב אחא בר רב לרבינא דלמא לעולם לא הדר ביה ור' זירא לדבריו דרבא קאמר וליה לא סבירא ליה אמר רב אחא בר יעקב ישמע מינה מדר' שמעון בן לקיש מומנין ישראל על בני מעיים ואין מומנין עובדי כוכבים על בני מעיים מאי מעמא ישראל דבשחיםה תליא מילתא כיון דאיכא שחימה מעלייתא אישתרי להו עובדי כוכבים דבנחירה סגי להו ובמיתה תליא מילתא הני כאבר מן החי דמו אמר רב פפא הוה יתיבנא קמיה דרב אחא בר יעקב ובעי דאימא ליה מי איכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור ולא אמרי ליה דאמינא הא מעמא קאמר תניא דלא כרב אחא בר יעקב ייהרוצה לאכול מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית השחימה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין , דאמר רב אידי בר אבין אמר ר' יצחק בר© אשיאן הרוצה שיבריא חותך כזית בשר מבית שחימתה של בהמה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה עד שתצא נפשה אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו: מתני' ההשוחם בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם כשרים ונאכלין בידים מסואבות לפי שלא הוכשרו בדם יור' שמעון אומר הוכשרו בשחימה: גמ' מעמא דלא יצא מהן דם הא יצא מהן דם אין נאכלים בידים מסואבות אמאי יידים שניות הן יואין שני עושה שלישי בחולין וממאי דבחולין עםקינן דקתני חיה דאילו קדשים •חיה בקדשים מי איכא ותו אי בקדשים כי לא יצא מהן דם כשרה ייהוא עצ'מו לדם הוא צריך ותו אי בקדשים כי יצא מהן דם מי מכשיר יוהאמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחגן מגין "לדם קדשים שאינו מכשיר שנאמר יעל הארץ תשפכנו כמים דם שנשפך כמים מכשיר שאינו נשפך כמים אינו מכשיר ותו אי בקדשים כי לא יצא מהם דם לא מתכשרי ליתכשרי בחיבת הקדש "דקיי"ל "חיבת הקדש מכשרתן א"ר נחמן אמר רבה בר אבוה הכא בחולין שלקחן

מי מלטרף ראשון לשני. הואיל וגם הוא לעהר נשחט או לא ופשיט בולהן יפה יפה ומדיחו יפה יפה. הא דלא אדכר הדחה קמייתא כגון דחלליה בי טבחי כדאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף

נמי מפשוט דמצטרף דלא מהני חילוק לפסול בשחיטה הואיל ובסימנין 👚 ולקדירה איירי אי נמי מיירי לצלי אף ע״ג דלצלי לא בעי מליחה שאני

עשין סג טוש"ע יו"ד סי הכא שנחתך קודם שתנא נפשה מבית סעיף ב (סמג שם השחיטה ועדיף מבישרא דאסמיק בפ' כילד לולין (פסחים דף עד:): טוש"ע יו"ד סי' כז ועיין נטור): בטור). עה ג עיי' במיי' פ"ט מהלי מלכים ומה אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו. משמע דטעמא שכתב בזה הכ"מ בהלי"ג ועי' בטור יו"ד סי' כז: נו ד מיי' פ"א מהל' משום דליכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור ותימה דבפרק שחיטה הל"ב טוש"ע יו"ד סי' כז ועיין בטור: עו ה מיי' פ"ד מהלי מאכלות אסורות ארבע מיתות (סנהדרין דף נט.) פריך והא איכא יפת תואר ומשני שאני עובדי כוכבים דלאו בני כיבוש נינהו מליינ מתג שם מושיים יו״ד סי׳ כח סעיף כב: עח ו מיי׳ פ״ח מהל׳ וה"נ 🗗 שאני עובדי כוכבים דלאו

בני שחיטה נינהו כדאמר לעיל ואין

להקשות מהא דאמר פרק ד' מיתות

(שם דף נח:) עובד כוכבים ששבת

חייב וכן העוסק בחורה דבדבר

שהוא מלוה לישראל לעשות לא שייך

למימר מי איכא מידי דלישראל

שרי וכו' ואע"ג דאמר אפילו ששבת

בשני בשבת חייב מכל מקום לא

דמי הואיל ויש מצות שביתה לישראל

כמו בשבת ואע"ג דבן נח נהרג

על העוברים כדאמר התם וישראל

אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי

וא"ת דבפרק גיד הנשה (לקמן

דף קב.) דפליגי אם נוהג אבר מן החי

בטמא ואמרינן מחלוקת בישראל אבל

בבני נח דברי הכל מחהרין על

ם הטמא כטהורין בשלמא לרבנן

אע"ג דאין ישראל מחהר על אבר

מן החי דטמא מ"מ אסיר ליה משום

טמא ולא אשכחת דלישראל שרי

ולעובד כוכבים אסור אלא לר' מאיר

דאמר דאין נוהג אלא בבהמה טהורה

בלבד והא איכא אבר מן החי דחיות

ועופות הטהורין דלישראל שרי ולעובד

כוכבים אסור וכי תימא דלא חיישינן

כיון זו דסתם אבר מן החי אסור

לישראל א"כ מאי פריך החם גפ' ארבע

מיתות (סנהדרין דף נט.) מגזל דפחות משוה פרוטה וי"ל דמכל מקום א אבר

מן החי דידהו אסור משום דבעיא

שחיטה אע"ג דעובד כוכבים אסור

במשהו בשר וגידים ועלם וישראל לא

מיתסר אלא בכזית בשר הא אמר

כ׳ יוחנן י דחלי שיעור אסור מן

התורה ולריש לקיש דאמר חלי שיעור מותר מן התורה דלמא לית ליה ההוא

כללא אלא סבר לה כמ"ד הכא אין

מומנין עובדי כוכבים על בני מעיים:

השוחם בהמה חיה ועוף ולא

חיה ועוף מכשירין וקשה להר"ר יעקב

מאורליינ"ש דבגמרא דריש דדם

קדשים אינו מכשיר מדכתיב על

יצא בו'. משמע דדם

אבום הל"ב: סל"ב: עם ז מיי שם פרק יא הלכה ב: הלכה ב: ב ח מיי׳ פ״י מהל׳ טומאת אוכלין הלט"ז וופ"א מהלכות פסולי :וע"שו מיים מייי טומאת אוכלין הלי״ ופי"ב מהל' אבות הטומאה : כלי"ג

רבינו גרשום

לעולם לא הדר ביה ל)כלומר לא אמר דמותר דבעי למיהדר: אמר רב אחא בר יעקב שמע מינה מזמנין כו׳. כלומר לריש לקיש דסבירא ליה שחט . את הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה דאמרינן כמו דמנחא בדיקולא דמיא הכא נמי כיון ששחט הסימנין אמרינן בני מעין שתולין (בקנה אמרינן) [בושט] : דמנחא בדיקולא דמיא אין מזמנין עובד כוכבים עליהן ⁵) מחיים דלא . גמר בהו מיתה וכאבר מז החי דמי ולהז אסור אבר מן החי אבל לישראל דבשחיטה תליא מילתא לית לן בה: תניא דלא כרב אחא בר יעקב. כלומר דחזינן דמזמנין כוכבים אפי׳ עובד הרוצה שיבריא. כלומר לשון בריא דאוכל מביח נפשה שטוב לאכול לכל אדם: אין נאכלין בידים מסואבות. זה שלא נטל ידיו: ידים שניות הן ואין . שני כו'. כלומר מאי קרינן וידים חשובות טמאות אי נגע בשרץ כל הגוף טמא אלא איזהו שגופו טהור וידיו טמאות שנגע באוכלין טמאין שהאוכל ראשון וידיו שניות ואין שני עושה שלישי בחולין: . הכא בחולין שלקחן בכסף . אמרינן הא יצא מהם דם דאין נאכלין בידים בכסף ודלא כר' מאיר כו' דהא

א) לשון זה אין לו הבנה כלל ונראה דג"ל כלומר לא אמר ס"ל דמותר והא דשאלו שאלה זו לדבריו דר' זירא אמר. ב) נראה דל"ל דהוי כמו שנתלשו מחיים דעדיין לא גמר בהו מיתה וכו'.

הארץ תשפכנו כמים דם הנשפך בפסחים (לה.) והבשר [ויקרא ז] לרבות כמים מכשיר כו' ובפרק כסוי הדם (לקמן דף פד.) אמרינן דלא עלים ולבונה דאע"ג דלאו אוכלא נינהו חיבת הקדש משויא אמרינן בהמה בכלל חיה לכסוי משום דכתיב על הארץ משפכנו להו אוכלא: בכסף מעשר. בירושלים דכתיב (דברים יד) כמים מה מים לא בעי כסוי אף האי נמי לא בעי כסוי אלמא ונתת הכסף וגו' ואשמועינן דשני עביד בהו שלישי דלא כר"מ: בדם חיה ועוף דכתיב כסוי לא הוי בכלל תשפכנו כמים ויש לומר 35

דכל דם הנשפך על הארץ שאין מקבלים אותו בכלי כגון דם חיה ועוף הוקשה למים בין לענין הכשר בין לענין פטור כסוי אלא דלענין כסוי גלי רחמנא דדם חיה ועוף בעי כסוי אבל מכל מקום הוקש למים לענין הכשר כיון דנשפך על הארץ:

ונאכלין בידים מסואבות. לצלי איירי דלא בעי הדחה אי נמי לקדירה והודחו במי פירוח: דם שאינו נשפך במים אינו מכשיר. הקשה הר"ר יעקב מאורליינ"ש דבפרק כל שעה (פסמים דף כב.) פריך והרי דם דכתב רחמנא וכל נפש מכם לא תאכל דם ותנן אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לזבל ומשני אמר קרא על הארך חשפכנו כמים מה מים מותרון בהנאה אף דם מותר בהנאה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מהאי קרא לדם קדשים הא לא איתקש למים ויש לומר דמכל מקום כיון דדם חולין שרי בהנאה אם כן אכילה דכמיב גבי דם הויא אכילה ממש. ווש"ע חוספות פסחים דף כב. ד"ה מהן: